

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoškihovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petletnosti za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Za čast mladine.

Na psovanje štajerske „Učiteljske zveze“ je dal odporni shod, ki ga je priredila S. K. Z. v obrambo dobrega imena naše mladine dne 20. novembra v Celju, tako odločen odgovor, da bo našim liberalcem še dolgo zvenel po ušesih. Čeprav so liberalni učitelji dobili prvi žaljive letake, vendar smo jih šele mi prisilili, da so v celjskih listih oddali izjavo, s katero zavračajo neolitkano psovko na slovensko mladino. Liberalna stranka pa se še do danes ni ganila, da bi zavrnila nemški napad, čeprav ima tudi ona svojo liberalno mladinsko organizacijo, ki pa jo rabi le ob priliki volilnih gonj. Pri liberalcih sploh ob času volitev samo cvetejo organizacije, kadar te minejo, pa se liberalci ne briga več za ljudstvo in za njegove potrebe.

Vendar z odpornim shodom v Celju račun liberalnega učiteljstva z nami še ni poravnal. Slovensko ljudstvo, in osebno slovenska mladina ne bo prej pomirjena, dokler slovensko učiteljstvo ne izstopi iz „Učiteljske zveze“, ki je razpošiljala znane žaljive letake. Izgovor liberalnega učiteljstva, da je „Učiteljska zveza“ društvo, ki skrbi le za stanovske želje, je jalov. Dvakrat smo videli letos nastopiti to zvezo, a vedno v političnih zadevah, enkrat proti delitvi deželne šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek, drugič sedaj s psovanjem slovenske mladine. Kdo izmed Slovencev naj pa mirno gleda, da se tako važen del slovenskega življa na Spodnjem Štajerskem, kakor je učiteljski, pujaši z našimi najhujšimi narodnimi nasprotniki?

Z obžalovanjem se je poudarjalo v Celju, da se na tleh, kjer je živel in deloval veliki vladika Slomšek, vedno nimamo krščanske organizacije med učiteljstvom. Vsi katoliško-narodni Slovenci na Spodnjem Štajerskem bridko čutijo to pomanjkanje. Ni vse liberalno, kar je učiteljskega stanu, zato pa bi trebalo le poguma, da se zbero dobro misleče moči pod razvito krščansko zastavo. Potem bi naše organizacije tudi takoj lahko doprinesle dokaz, kako visoko spoštujemo dobro učiteljstvo ter mu skušamo priti na pomoč, kjerkoli bo treba. Naše sile bodo potem tudi sile dobrega učiteljstva, in s tem ni malo obljubljeno.

Slovenski mladini pa smo z odpornim shodom v Celju zopet dokazali, da nam ni samo pri srcu, kadar nastopamo skupaj v volilnih bojih, ampak vedno

in povsod. Vez ljubezni, ki veže našo stranko s slovensko mladino, se je na novo utrdila in okrepila s celjskim shodom. Njen napredek in njena čast sta napredek in čast slovenskega naroda, zato pa nas tudi slovenska mladina vidi v boju, delu in slavi vedno ob svoji strani.

Poročilo o celjskem shodu najdejo čitatelji v predalu za celjski okraj. Z navdušenjem se je sprejela na shodu ta-le resolucija:

Slovenski možje in mladeniči, zbrani na protestnem shodu v Celju, najodločneje in z ogorčenjem protestirajo proti nizkotnemu in surovemu žaljenju slovenske mladine, katero je zakrivila štajerska „Učiteljska Zveza“ („Lehrerbund“) po znanih letakih; obsojajo, da slovensko liberalno učiteljstvo, ki je včlanjeno v to zvezo, ni takoj zavrnilo iz fanatične nemško-nacionalne nesirpnosti izvirajočega žaljenja, ter taki Zvezi obrnilo hrbet in zopetno odobravaljo obstrukcijski boj slovenskih deželnih poslancev v Gradcu za pravice slovenskega ljudstva.

Državni zbor.

Danes, v četrtek, dne 24. novembra so se zopet odprla vrata državnega zbora in ljudski zastopniki so dobili priložnost, da tamkaj razglašajo in zastopajo koristi svojega ljudstva. Kot prva točka dnevnega reda je razprava o draginji. Liberalci in socialni demokrati, in žal tudi jugoslovanski poslanci iz Plojevega kluba, ne bodo manjkali, bodo peli staro pesem o kmečkem oderuhu, ki ne pusti odpreti mej za tuje meso in živino. Toda tudi kmečki poslanci ne bodo ostali dolžni odgovora, ki bo dokazal, da se odira le kmet s karteli in z visokimi carinami na industrijske pridelke in na mnoge tuje jestvine. V delegacijah je odkril n. pr. češki poslanec Klofáč zvezo železnih industrijalcev, ki na strahovit način z neprimerno visokimi cenami za železo odirajo našo mornarico, naše železnice ter naše kmete. Slovenski poslanec dr. Krek je že izdelal postavbo zoper oderuštvo kartelov, toda kljub večkratnemu prigovarjanju se liberalci in socialdemokratski poslanci nočejo posvetiti posvetovanju tega predloga.

Slovenski klub je dobil v počitnicah dva nova poslanca, dr. Verstovška in Jarca. Vseh poslancev Slovenskega kluba je sedaj 18, torej ravno toliko kot v liberalnem Plojevem klubu. Oba kluba sta bila prej

združena v vseučilišnem klubu, toda dvomi se med poslanci, da pride ta klub skupaj, kajti poslancem iz liberalnega tabora je že davno minil pogum za odločen boj. Načelnik liberalnega kluba, dr. Ploj, hoče postati senatni predsednik pri upravnem sodišču. Že v delegacijah je šel čez drn in strn z vlado. Ljubljanski poslanec Hribar pa ustanavlja banko v Sarajevu in se tudi ne sme zameriti vladi. Vsled tega je položaj jugoslovanskih poslancev na Dunaju žalosten, in vsa skrb za slovensko ljudstvo sloni na poslancih Slovenskega kluba, ki pa jih je samo 18, a bilo bi jih lahko še enkrat toliko, ako bi Jugoslavlani volili proste, neodvisne, ter z ljudstvom čuteče može za poslance.

Viada bo baje že v prvi seji poslanske zbornice predložila začasni proračun za prvih šest mesecev prihodnjega leta.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 18. novembra: Zasedanje tržaškega deželne zbora je bilo večeraj zaključeno. Socialno-demokratski poslanec dr. Puecher je namreč imenoval vladno večino izsesevalce mesta, vsled česar je izzval v celi zbornici tak vihar, da so poslanci izjavili, da ne bodo več zborovali. — Na Balkanu je položaj zelo resen. Srbski in bolgarski vstahi napadajo turške vasi, požigajo in more. Vzrok bojev je ta, da mladoturška vlada preganja iz krščanskih šol slovanski jezik in vsiljuje turški jezik.

Dne 19. novembra: Pogajanja med Celi in Nemci so se izjalovila. — Na Angleškem se bje hud boj med gosposko in poslansko zbornico. Gre se za to, da bi člani gosposke zbornice izgubili pravico, upirati se gotovim sklepom poslanske zbornice. Angleški parlament se razpusti. Nove volitve bodo že 3. decembra. — Grška vlada je zasledila velikanske turške vohunske organizacije. Turški častniki so se namreč vdinjali kot delavci pri zgradbah grških trdnjav ob grško-turški meji, in zato natančno poznajo vse utrdbe, ne da bi bilo to vedelo stavbeno vodstvo. Uvedli so strogo preiskavo.

Dne 20. novembra: Velike vaje avstro-ogrsko mornarice bodo prihodnje leto ob dalmatinski

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Dalje.)

Ko se je zdanilo, smo imeli priliko, opazovati v cerkvi betlehemske vernike, ker je bila ravno nedelja. Opazovali smo razkolnike in naše. Razkolniki so se neprestano križali in priklanjali v vseh mogočih oblikah, katoličani pa so bili resni in mirni, mnogo smo jih videli pristopiti k mizi Gospodovi, nekateri so stali še ob spovednicah. Za katoličane imajo frančiškani posebno cerkev sv. Katarine, ki je tik ob Konstantinovi baziliki.

Naposled v jutranjem solncu še enkrat na streho frančiškanskega samostana, da si ogledamo Betlehem in okolico v celoti! Betlehemske hiše se vrste polkrožno na hrbtu skalnega griča. Frančiškanski samostan z votlino rojstva je na vzhodnem koncu mesta. Betlehemske ulice so skoro ravno tako umazane in ozke kakor v drugih mestih Palestine. Splošno pa ima Betlehem čisto poseben značaj. Mesto ima kakih 11 tisoč prebivalcev, skoro vsi kristjani, večinoma seveda razkolniki, vendar imajo nekaj prijaznega, veselega, slobodnega v svojih obrazih. Betlehemske ženske slovijo po svoji lepoti in zanimivi noši. Če primerjamo Betlehem z Jeruzalemom, lahko rečemo: Jeruzalem je po svojih spominih resno-veličasten, Betlehem pa ljubko mestece, pravi kraj svete božične noči. Betlehemska okolica je krasno obdelana, se pač poznajo krščanske roke. Tu okoli je imel nekdanji bogati Obed svoja žitna polja, kjer je pridna Rut pobirala klasje in jo je potem Obed vzel za ženo ter je postala pramati kraja Davida in s tem tudi pramati Zveličarjeva. Zgodba o Rut je eden najlepših prizorov v zgodbi sv. pisma stare zaveze.

Pa čujte! V ta mirni in ljubki kraj se naenkrat zasliši jok in stok. Kaj je to? Biriči kralja Heroda koljejo nedolžne otročice, ker hočejo dobiti novorojenega kralja. Matere bežijo na vse strani, tudi v votlino rojstva se jih je nekaj poskrilo, pa so jih našli biriči. Tudi mi moramo od tod, kliče nas naš vodnik. Srečno, ljubezni Betlehem! Bog ve, če se še kedaj vidimo na tem svetu. Pa hvala Bogu, da smo se enkrat videli! Zanimivo je, da v evangelijskih ni čisto nič zapisano, da bi bil prišel Zveličar še kedaj pozneje v Betlehem. Dovolj je bilo enkrat, pohlevni pastirci so verjeli vanj, naduti lahkoživeci pa ne, če bi tudi stokrat prišel k njim.

9. K mrtvemu morju.

Preden nastopimo pot, moramo nekaj popraviti, kar je tiskarski skrat zadnjič zgrešil. Tisto polje, kjer so pastirci pasli, ko se je Zveličar rodil, ni od Betlehema proti jugozapadu, ampak proti jugovzhodu. Sicer se je vpleto v spis še več tiskarskih budalosti, ki se pa dajo vsaj po smislu popraviti.

Izlet k Mrtvemu morju je delal kaj preglavice romarskemu vodstvu in pa voditeljem raznih skupin. Že prve dni na ladji se je razglasilo, naj se tisti, ki mislijo iti k Mrtvemu morju, oglasijo pri voditeljih svojih skupin. In oglasilo se jih je nenavadno veliko. Naslednje dni se je pa prešlo, da je ta pot zelo težavna in zlasti ženskam ni priporočati. Potem pa pri glašanju in odglašanju ni bilo konca. Vsak izletnik je plačal 25 K; s tem je bila plačana vožnja, hrana in prenočišče.

Ni bila majhna reč ta izlet. Preskrbeti je trebalo čez 40 vozov z dobrimi konji, pa v Jerihu hrano, pijačo in prenočišče.

V ponedeljek, dne 12. septembra smo se pred solničnim vzhodom pred francoskim gostiščem naložili na razklopotane arabske kočije in leteli smo kakor

divji mimo jeruzalemskega zidovja. Cesta se vije po mnogih ovinkih čez zahodni del Oljske gore. Na južni strani Oljske gore je vas Betanija, v katero vodi iz Jeruzalema čez Oljsko goro tudi krajša pešpot. Tu je bila domačija Marije, Marte in Lazarja, semkaj je Zveličar rad zahajal iz sovražnega Jeruzalema, tukaj je obudil Lazarja od mrtvih, kar je judovski veljake tako razburilo, da so sklenili, ga umoriti, kar se je tudi kmalu potem zgodilo. Dandanes je Betanija borna, popolnoma mohamedanska vas. Ampak za Lazarjev grob vedo tudi mohamedanci; na povratku so nam ga za bakiš pokazali. Poleg priproste turške mošeje vodi 22 stopnje globoko v prazen prostor z obokanim stropom, potem še zopet dve stopnici v pravi grob. Da je tukaj res grob, je gotovo, ni pa gotovo, da bi bil ravno Lazarjev grob tu. Kažejo tudi kraj, kjer je bila hiša Marije, Marte in Lazarja; vidijo se le razvaline, najbrž nekdanjega samostana. Zanimivo je, da se po Lazarju imenuje dandanes nekdanja Betanija el-Azarije (nastalo od latinskega Lazarium). Cesta se spušča polagoma v tesno dolino; v okolici Betanije raste mnogo smokve, katere so ravno tistokrat obirali. Kakih 20 minut nižje je „apostolski studenec“, edini na celim potu do Jordanske doline.

Dokaj pozno izročilo pravi, da so si tu apostoli odpočivali in se krepčali z vodo. Če je bil tudi tistokrat ta studenec edini na celim dolgem potu, je pač naravno, da so se tukaj ustavili. Voda pa ni dobra in je tudi nismo poskušali. Rodovitne smokve kmalu izginejo, krog nas leži samo golo kamenje, cesta se vije po ozkih soteskah med golimi in strmimi skalami. Cesta nas pelje skozi judovsko puščavo, po kateri je odmeval nekdanji mogočni glas Janeza Krstnika: Pripravite pot Gospoda! Nekako v sredini pota je nekaka gostilna, kjer si konji odpočijejo, popotniki pa lahko dobijo za dober denar vino ali pivo, pa tudi raznovrstne predmete za spomin. Pravijo, da je prav tu stala gostilna, v kateri je usmiljeni Samaritan pu-